

Många brickor i klimatspelet

Inför decembermötet i Köpenhamn om klimatförändringarna har en rad rapporter med koppling till Afrika presenterats.

DEN GLOBALA UPPVÄRMNINGEN kan leda till fler väpnade konflikter i Afrika söder om Sahara. Amerikanska forskare har undersökt sambandet mellan ovanligt varma år mellan år 1981 och år 2002 och utbrott av konflikter med minst 1 000 döda i samma område. Två tredjedelar av länderna i området har genomgått väpnade konflikter med miljontals döda och enormt mänskligt lidande som följd. Forskarna såg starka historiska samband och fann att risken för konflikter kan öka kraftigt med ett varmare klimat.

Maten är förklaringen, tror forskarna. Även små temperaturökningar har nämligen väldigt stor effekt på skördarna i regionen och matbristen kan sedan utlösa konflikter.

Om de klimatmodeller stämmer som förutspår en temperaturökning under de närmsta åren och inget görs åt situationen i länderna, kan antalet konflikter i området komma att öka med 54 procent fram till 2030.

AFRIKA KAN PÅ TVÅ OMRÅDEN förebygga och begränsa klimatförändringarna. Av kontinentens koldioxidutsläpp, som utgör 3,7 procent av världens totala utsläpp, kommer den största delen från utvinning av råvaror som ska gå på export.

Den första åtgärden som kan minska utsläppen är därför att stoppa bränningen av gas vid oljeutvinning. Det finns teknik för detta, vad som saknas är politiska direktiv samt vilja hos de stora internationella oljebolagen.

Att stoppa skogsavverkning i tropikerna är ett annat sätt. Avverkning sker dels för att människor behöver mer yta att odla på, dels för skogsindustrins export av träd från regnskogarna. Skärpt lagstiftning och stöd till småbönder kan vara vägar att gå.

INTERNATIONELL LAGSTIFTNING ÄR INTE GJORD för att ta hand om de miljontals människor som väntas fly från sina hem för att undkomma torka och översvämning som följd av klimatförändringarna. Under nuvarande lagstiftning måste värdländer skydda och ta hand om flyktingar som kommer över gränsen på grund av våld eller politisk, etnisk eller religiös förföljelse.

Men sådana regler finns inte för så kallade klimatflyktingar. Under de närmaste 40 åren kan mellan 200 miljoner och en miljard människor tvingas lämna sina hem på grund av den globala uppvärmningen.

Den internationella lagstiftningen måste ändras så att den skyddar även klimatflyktingar samt löser frågan om deras status som statslösa och även ger möjligheter till kompensation.

Redan idag finns det en miljard människor som går hungriga. Med ökande temperaturer riskerar, enligt FN, antalet att öka med ytterligare 200 till 600 miljoner fram till 2080 samtidigt som vattenbristen kommer att öka i Asien, Australien samt i vissa delar av Europa och USA. Dessutom kommer sju miljoner kustnära hem att drabbas av översvämningar.

Enligt FN:s beräkningar skulle årliga kostnader för anpassning till klimatförändringarna kosta lika mycket som tre OS. Men brittiska forskare menar att den siffra som presenteras i Köpenhamn ska vara 2 till 3 gånger större.

DEN KRYMPANDE TCHADSIJÖN i centrala Afrika kan snart resultera i en humanitär katastrof. Redan nu är det en ekologisk katastrof.

Sjön, som är belägen i Kamerun, Tchad, Niger och Nigeria, är förmodligen minst 20 000 år gammal och har en gång varit en av världens största sjöar.

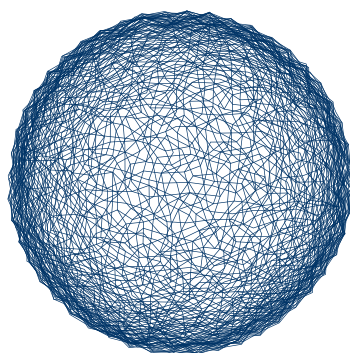
Den har krympt med 90 procent sedan 2001 och om detta fortsätter i nuvarande takt kan sjön vara försvunnen inom tjugo år. För de

30 miljoner människor som bor i runt sjön har den minskade vattenvolymen och den försämrade produktionskapaciteten i avrinningsområdet lett till både sociala och ekonomiska konsekvenser, migration och konflikter.

TILL SLUT EN GLÄDJANDE liten rapport. Småbönder i Benin forskar själva för att öka bördigheten på sina marker och bevara fuktighet i sina åkrar. Runt 300 bönder över hela landet samarbetar med meteorologer och myndigheter för att utveckla, testa och införa olika odlingsstrategier anpassade till lokala förhållanden. Därmed kan bönderna bättre avgöra när det är dags att så och skörda. Tidigare fanns inget system för meteorologer att sprida väderutsikter till bönder som därför inte kunde förbereda sig inför stormar eller översvämningar men nu skickas och byts information på regelbunden basis.

KERSTIN BJURMAN

Läs mer: www.fao.org, www.field.org.uk, www.pnas.org, www3.imperial.ac.uk, www.farmradio.org, www.survivalinternational.org

COP15
COPENHAGEN
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE 2009